

Okrugli sto: „Tehničko-tehno- loški razvoj i odbrambene pripreme društva”

U Beogradu je 1. novembra 1983. godine u Domu JNA Topčider održan okrugli sto »Vojnog dela« o temi: »Tehničko-tehno-
loški razvoj i odbrambene pripreme društva«.

Rasprava je organizovana i održana saglasno programskoj orijentaciji časopisa za 1982. i 1983. godinu i tematskoj orijentaciji za 1983. godinu, koje su usvojene na sednici Saveta i Redakcijskog odbora časopisa »Vojno delo«.

Sam naslov teme o kojoj se raspravljalo upućuje na to da se problemi tehničko-tehnološkog razvoja i odbrane zemlje moraju razmatrati, prvenstveno, teorijski i interdisciplinarno. Time se i objašnjava činjenica da je u toj raspravi učestvovao tako veliki broj uglednih teoretičara iz različitih nauka: vojnih, socioloških, tehničkih, ekonomskih, medicinskih itd. To je, nesumnjivo, dalo poseban pečat ovoj raspravi koja se uklapa u širi koncept izrade dugoročnog programa društveno-ekonomskog razvoja Jugoslavije, kao jedinstvene strategije ukupnog našeg socijalističkog samoupravnog razvoja obuhvatajući sve oblasti društvenog života i rada.

Postavljajući ovu temu kao predmet rasprave okruglog stola, časopis »Vojno delo« imao je cilj: 1) da se ukaže na osobenost odnosa tehničko-tehnološkog razvoja i odbrane društva uopšte, a posebno na odnos tog razvoja i odbrane našeg društva; 2) da se ukaže na mogućnosti povećanja odbrambene sposobnosti društva u kontekstu daljeg tehničko-tehnološkog razvoja i unapređenja naučnoistraživačkog rada u njemu.

S obzirom na tako postavljeni cilj, raspravu je bilo moguće voditi na dva nivoa, i to: o tehničko-tehnološkom razvoju uopšte, i o razvoju vojne tehnike i tehnologije, s tim što bi u oba nivoa morao biti prisutan naš, jugoslovenski pristup razmatranim problemima i, razume se, uži, odbrambeni.

Polazeći od toga, Organizacioni odbor (u sastavu: general-major dr *Nikola Čubra*, predsednik, pukovnik mr *Vladan Šljivić*, pukovnik dr *Aleksandar Radović*, pukovnik dr *Ratko Milojević*, pukovnik *Risto Žerajić*, pukovnik *Mihajlo Milojević*, pukovnik mr *Savo Pustinja*, pukovnik mr *Vuleta Vuletić*, pukovnik *Ivo Matović*, kapetan bojnog broda *Vladimir Čitaković* i potpukovnik mr *Dušan Banjac*) i Redakcija »Vojnog dela« su utvrdili i u inicijativnom pismu predložili tematska područja i pitanja u okviru njih za koja su smatrali da mogu biti pouzdan okvir rasprave. Ta područja su: 1) karakteristike tehničko-tehnološkog razvoja u svetu i njegove dalje tendencije; 2) nivo tehničko-tehnološke razvijenosti naše zemlje i mogućnosti daljeg razvoja s posebnim osvrtom na zavisnost od inostranstva; 3) tehničko-tehnološka dostignuća u proizvodnji naoružanja i vojne opreme i njihov uticaj na promene vojne politike i ratnih doktrina velikih sila i vojnih blokova, kao i na odbrambene pripreme nesvrstanih i neutralnih zemalja; 4) uticaj tehničko-tehnoloških karakteristika savremenog naoružanja i vojne opreme na vođenje oružane borbe i razvoj oružanih snaga.

Predložena tematska područja i pitanja u okviru njih činila su okosnicu rasprave, ali su pokrenuta i neka druga. Zahvaljujući interdisciplinarnom pristupu predmeta rasprave i učešću eminentnih teoretičara iz različitih oblasti nauke, odnos tehničko-tehnološkog razvoja i priprema društva za odbranu sagledan je sa različitih aspekata i s dovoljno naučne korektnosti. To je omogućilo da se tokom rasprave razvije konstruktivna diskusija iz koje su proizlazili jedinstveni stavovi o razmatranom problemu.

Većem delu rasprave na ovom naučnom skupu prisustvovao je savezni sekretar za narodnu odbranu admiral flote *Branko Mamula*. Svoja gledišta i stavove o nekim pitanjima odnosa tehničko-tehnološkog razvoja i priprema društva za odbranu admiral Mamula je izložio na Savetovanju o naučnoistraživačkom radu u oblasti vojne tehnike, održanom u Kragujevcu 26. decembra 1983. godine. Budući da je savezni sekretar za narodnu odbranu u svom izlaganju razmatrao povezanost ratne veštine i naučnoistraživačkog rada u oblasti vojne tehnike i tehnologije, što je bilo jedno od težišnih pitanja rasprave na ovom okruglom stolu, njegovo izlaganje donosimo kao uvodnik u ovom tematskom broju.

Uvodno izlaganje na okruglom stolu imao je načelnik Generalštaba JNA general-pukovnik *Petar Gračanin*, a referat general-pukovnik *Ilija Radaković*. U raspravi su učestvovali ili su priložili pisane radove: general-pukovnik *Rade Suša*; prof. dr *Rajko Tomović*; prof.

dr *Slavko Kulić*, general-pukovnik u penziji dr *Zlatko Rendulić*, dipl. inž.; prof. dr *Radmila Stojanović*; general-pukovnik prof. dr *Rajko Tanasković*; general-potpukovnik *Boško Ranitović*; prof. dr *Milorad Mladenović*; kontraadmiral u penziji *Ljubo Mraović*; general-major prof. dr *Nikola Čubra*; pukovnik *Obrad Vučurović*, dipl. inž.; general-major dr *Ramiz Abdul* i prof. dr *Milisav Momirski*; *Milivoj Jugin*, dipl. inž.; pukovnik dr *Svetozar Jovičić*; prof. dr *Lazar Pejić*; general-major *Đorđo Novosel*; pukovnik dr *Aleksandar Stamatović*; general-major prof. dr *Vladimir Vojvodić*; prof. dr *Miodrag Čarapić*; prof. dr *Vladimir Glišin* i doc. dr *Radomir Crkvenjakov*; general-potpukovnik u penziji *Milija Stanišić*; prof. dr *Slobodan Muždeka*; prof. dr *Vlastimir Matejić*; general-potpukovnik mr *August Vrtar*; prof. dr *Anton Jezernik*; pukovnik mr *Mile Čudić*; pukovnik u penziji *Vasilije Cerović*; pukovnik *Đorđe Stanić*; general-pukovnik *Stevo Ilić*; prof. dr *Bogosav Kovačević*; pukovnik dr *Milovan Berberski*, dipl. inž. i potpukovnik mr *Stanimir Spasojević*, dipl. inž.; dr *Dijana Spaseska*; prof. dr *Tomislav Dragović*; pukovnik dr *Vukašin Kristić*, dipl. inž.; pukovnik *Miraš Stožinić*; pukovnik *Žarko Šotra* i pukovnik *Vladimir Nešković*.

Većina učesnika u raspravi saglasila se sa pristupom temi i načinom problematizacije pitanja koja su obuhvaćena uvodnim izlaganjem i referatom. Međutim, takav pristup i problematizacija inspirisali su učesnike i na drugačije viđenje problema, što je doprinelo da se pokrenu i druga pitanja koja nisu mogla biti zaobiđena pri ovakvoj vrsti rasprave. Time je dat značajan teorijski doprinos sagledavanju odnosa tehničko-tehnološkog razvoja i odbrambenih priprema društva. Koliko se u tome uspelo, čitaoci će moći i sami da se uvere.

Redakcija »Vojnog dela« će sve prispele priloge objaviti u ovom i narednim brojevima našeg časopisa, pri čemu na redosled objavljenih priloga ne utiče kvalitet priloga ni ličnost autora.

Redakcijski odbor i Redakcija »Vojnog dela« će ustupiti prostor u časopisu svim saradnicima koji žele da se uključe u raspravu o ovoj značajnoj temi.